

9-12-2014
Nr. 8

Beste lezers,

Op zaterdagmiddag 29 november verzamelden zich zo'n 50 mensen in Paushuize in Utrecht voor de Adrianus VI lezing 2014. Dit jaar gingen twee sprekers in op het thema 'Lijden en geloof'. De eerste spreker, priester Johannes van Voorst tot Voorst plaatste dit in het licht van het geloof, met als voorbeeldfiguren Christus zelf, die een nieuwe dimensie van het lijden heeft gebracht, en de heilige Johannes Paulus II, die in moeilijke periodes in de geschiedenis tijdens de WOII en de periode van het communisme, en ondanks lichamelijk lijden de kerk diende.

De tweede spreker, Paul Lieverse, sprak vanuit zijn ervaring als anesthesist. Hij waarschuwde ervoor dat mede door de toegenomen technische mogelijkheden de dood iets technisch dreigt te worden. Cicely Saunders heeft vanuit een tegenbeweging hospices voor palliatieve zorg opgericht.

De spirituele zorg zou volgens Lieverse een centraal punt moeten zijn. Achter de fysieke ziektes en klachten zit een mens met een bepaalde geschiedenis en levensvisie. Het lijden kan zo groot zijn dat de omgeving zich afvraagt wat ze nog kan betekenen voor degene die lijdt. Dan kan alleen nog getroost worden, aldus Paul Lieverse.

In de paneldiscussie was ruimte voor het publiek om vragen te stellen en met de sprekers in discussie te gaan. Krijgt de christelijke invalshoek wel voldoende aandacht in de medische zorg en wat als geen palliatieve zorg meer te verlenen is?

De dag werd afgesloten met een borrel een boeiende rondleiding door het Paushuis.

Een volledig verslag is [hier](#) te lezen.

850 jaar Drie Koningen in Keulen

Op 10 januari gaat SKE naar Keulen voor een bezoek aan de Dom en Drie Koningen-tentoonstelling in het Schnüttgen-museum. Wie wil er mee en wie wil er met een auto rijden? Opgeven kan door te mailen naar stichtingkatholiekerfgoed@kpnmail.nl

Project: Canon van Katholiek Erfgoed

De canon (top 25) van katholiek erfgoed van elk bisdom zijn samengesteld. Ben je geïnteresseerd om hieraan mee te werken en één of meerdere nummers (lemma's) uit de canon inhoudelijk te beschrijven, stuur dan een e-mail naar stichtingkatholiekerfgoed@kpnmail.nl!

De foto's zijn te bekijken via de volgende links:

Intro - <https://www.dropbox.com/sh/pgrcf1ix0g1lxi2/AABsrdOYyaBG7KI-y3mJbdasa?dl=0>

Johannes van Voorst

https://www.dropbox.com/sh/vtb6p331znpj0hz8/AAAhKIFXqN7Tj8kvL_LrwAMXa?dl=0

Paul Lieverse - <https://www.dropbox.com/sh/1mnnrg9tdbfb5td/AAC8SL9LMgfgkllcM1Muqt1Na?dl=0>

Borrel <https://www.dropbox.com/sh/jq8p4kqwx79pueb/AAARmIWV6lWyRYirh9RwdWjRa?dl=0>

Paneldiscussie https://www.dropbox.com/sh/vsqqfonami7ysry/AAAC172jGf8ffqvxMUE_bF4Za?dl=0

De lezing van priester Johannes van Voorst tot Voorst is te beluisteren via Radio Maria op AM 675 of radiomaria.nl op woensdag 10 december in het programma 'Catechismus' om 10:30 en 20:30.

Drie Koningen in Keulen

'Ze gingen het huis binnen en zagen het kind met zijn moeder Maria. Ze vielen op hun knieën en huldigden het. Ze haalden hun schatten tevoorschijn en gaven Hem goud, wierook en mirre als geschenk'(Mattheus 2:11)

In het Mattheus-evangelie kunnen we het verhaal vinden over de wijzen uit het Oosten. Zij hadden een ster aan de hemel zien staan die volgens hen wees op de geboorte van de Koning der Joden. Toen koning Herodes hun reisdoel vernam, werd hij nieuwsgierig naar deze mogelijke concurrent. Schriftgeleerden vertelden hem dat de Messias in Bethlehem geboren zou moeten worden (zie Micha 5:1). Herodes ontbood hierop de wijzen en verzocht ze om hem te rapporteren wat ze in Bethlehem aan zouden treffen. Deze Herodes was Herodes I de Grote, viervorst over Judea, die leefde van ca. 73 tot 4 v.C. en namens de Romeinen het gebied bestuurde. Hij was bepaald niet geliefd onder de joden, vooral omdat hij probeerde een hellenistische cultuur op te leggen. Sporen daarvan zijn terug te zien in de ruïnes van Caesarea, de havenstad die Herodes liet aanleggen. De wijzen ondernamen een reis naar Bethlehem, geleid door de ster. In het huis waarboven de ster stil stond, vonden zij het kindje. Ze schonken hem goud, wierook en mirre (een aangenaam geurende hars). Toen ze die nacht sliepen, zei God ze in een droom de opdracht van Herodes te negeren. De volgende dag vertrokken ze via een andere route naar hun landen.

Toen Herodes begreep dat de wijzen hem hadden bedrogen, gelastte hij dan maar alle kinderen in Bethlehem jonger dan drie te vermoorden. Jezus en zijn ouders waren toen echter al naar Egypte vertrokken, na een tip van een engel (eveneens in een droom, ditmaal van Jozef). De weldaad van de drie koningen bestond dus naast waardevolle geschenken uit het niet-verraden van de voorspelde messias. Er is in de Bijbel geen sprake van koningen. In de Griekse grondtekst staat het woord *μαγοι* (*magoi*). Vroeger werd dat met 'wijzen' vertaald. In de nieuwe Nederlandse Bijbelvertalingen staat 'magiërs'. *Magoizou* kunnen duiden op sterrenwichelaars, astronomen, priesters of koninklijke raadgevers. Met het Oosten kan Perzië, Babylonië of Arabië bedoeld zijn. Hoeveel magiërs er naar Bethlehem kwamen, vertelt Matteüs niet. De christelijke traditie zegt dat er drie waren, mogelijk vanwege het drietal geschenken: goud, wierook en mirre. Dat de oosterse wijzen door de traditie koningen zijn geworden, komt mogelijk door een bepaalde interpretatie van Psalm 71 (72). In deze aan Salomo toegeschreven psalm wordt de glorie van de Koning van Israël beschreven: *De steppebewoner knielt voor hem neer, zijn vijanden kussen het stof. De koningen van Tarsis, van de eilanden, zij dragen geschenken aan; de koning van Saba, de koning van Seba, zij komen hun schatting betalen. Zie, alle koningen bukken voor hem en alle volken zijn hem tot knecht.* (9-11)

Over de ster die de magiërs de weg naar Bethlehem wees, is in de loop der tijd veel gespeculeerd. De opvatting dat de Messias in Bethlehem, de stad van David, geboren zou worden, was ook in het Oosten bekend. Dat de magiërs de ster beschouwden als een teken van de geboorte van de Messias, zou verklaard kunnen worden door hun kennis van de profetie van Bileam:

"Ik zie hem, maar niet in het heden, ik aanschouw hem, maar niet van nabij; een ster komt op uit Jakob, een scepter rijst op uit Israël." (Numeri 24: 17)

In de moderne tijd hebben sommige exegeten de ster van Bethlehem geïnterpreteerd als een kosmisch verschijnsel dat werkelijk heeft plaatsgehad. Sommigen menen dat het een conjunctie was van planeten, zoals die van Jupiter en Saturnus, in 1603 waargenomen door de Duitse astronoom Johannes Kepler; anderen beweren dat het de Komeet Halley geweest moet zijn. Anderen beweren dat de ster een zuiver theologisch motief is. In apocriefe geschriften en legenden hebben de oriëntaalse magiërs een naam gekregen. Zij werden 'geïdentificeerd' als Melchior, koning van Nubië en Arabië; Balthasar, koning van Gondolië en Saba; en Kaspar, koning van Tharsis en van het eiland Egryscilla. Zij zouden de drie takken van het menselijk geslacht vertegenwoordigen. Deze drie takken zijn volgens de Bijbel het nageslacht van de drie zonen van Noach: Sem, Cham en Jafet.

De feestdag van Driekoningen wordt in de Westerse kerken gevierd op 6 januari en valt samen met het hoogfeest van Epifanie

Relieken in Keulen

Het was Helena, de moeder van de Romeinse keizer Constantijn, die omstreeks 325 tijdens een reis door Palestina meende de overblijfselen van de Drie Koningen te hebben gevonden, in de vorm van bot- en kledingresten. Deze relikwieën werden volgens de overlevering door keizer Constans I in 344 aan de stad Milaan geschonken. Pas in 1158 wordt opnieuw melding gemaakt van de relikwieën. De Franse abt Robert van de abdij van Mont Saint-Michel noteerde in dat jaar dat in een kerkje nabij Milaan de lichamen van de Drie Koningen terug waren gevonden.

Omdat de stad in deze periode belegerd werd door de Duitse keizer Frederik Barbarossa, werden de relikwieën binnen de stadsmuren van Milaan gebracht en in de klokkentoren van de kerk van San Giorgio al Palazzo bewaard. Na de overwinningen van Frederik Barbarossa in Lombardije, werden de resten van de Drie Koningen in 1164 door de Keulse aartsbisschop Reinald van Dassel naar Keulen overgebracht. De zeer belangrijk geachte relieken werden door de opvolger van Reinald van Dassel, aartsbisschop Filips I van Heinsberg in een zeer rijk bewerkt, verguld koperen reliekschrijn geplaatst, vervaardigd door de beroemdste edelsmid uit de middeleeuwen, Nicolaas van Verdun. Om dit grootste reliekschrijn ter wereld een waardig huis te bieden wordt gestart met de bouw van een nieuwe Keulse Dom. Keulen beleefde in de eeuwen erna een grote bloeitijd als pelgrimsoord. In de eeuwen die volgden werd van Milanese zijde herhaaldelijk verzocht om teruggave van de drie koningen, maar tevergeefs. In 1903/04 werden wel enkele botfragmenten aan het aartsbisdom Milaan geschonken, die thans in de Sant'Eustorgiobasiliek worden bewaard. In de jaren 1980 werden de vermeende kledingresten van de Drie Koningen onderworpen aan wetenschappelijk onderzoek. Volgens de uitkomsten van het onderzoek dateert het textiel van tussen de 2e en 3e eeuw na Christus.

Bronnen: rkk.nl, statenvertaling.net, wikipedia.org.

Meld je nu aan voor een **bezoek aan Keulen** op zaterdag 10 januari met Stichting Katholiek Erfgoed.

Vertrek: 8:00

Vervoer: verdeling over auto's van deelnemers. **Mocht je bereid zijn te willen rijden, dan horen we het graag!**

Bezienswaardigheden:

*Dom van Keulen en de Schatkamer

*Tentoonstelling in museum Schnüttgen: 'Die Heiligen Drei Könige. Mythos, Kunst und Kult'.

*Stichting Katholiek Erfgoed wenst u
een zalig kerstfeest en alle goeds
voor 2015!*

